

การฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยกล้าไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม ภายใต้โครงการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาในประเทศไทย

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยนับว่ามีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติมาอย่างยาวนาน แต่จากการพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ไม่เป็นมิตรกับสภาวะสิ่งแวดล้อม ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็วจากปริมาณพื้นที่ป่าที่มีมากกว่า ๕๐ % ในปี ๒๕๐๔ ลดลงเหลือ ๓๑.๕๘% ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การลดลงของพื้นที่ป่าส่งผลกระทบต่ออย่างมากมาย เช่น ปัญหาภาวะโลกร้อน ความรุนแรงของภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง และอุทกภัย การพังทลายของหน้าดิน และที่สำคัญส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยในการดำรงชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพื้นที่ป่าไม้โดยเฉพาะในเรื่องของแหล่งอาหารที่ได้จากป่า

ในปี ๒๕๕๘ ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ ได้ทำการศึกษาในเรื่องของแหล่งอาหารที่ได้รับจากป่าไม้พบว่า เห็ดป่า คืออาหารจากป่าที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นทั้งแหล่งโปรตีนธรรมชาติ และแหล่งรายได้เสริมสำหรับครัวเรือน รองลงมาคือ หน่อไม้ ผักหวาน ไข่ต้ม และ น้ำผึ้ง โดยเห็ดป่า คือความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกัน ระหว่าง “ราไมคอร์ไรซา” กับรากพืชชั้นสูง โดยราที่อาศัยอยู่จะช่วยในการดูดซับสารอาหาร แร่ธาตุที่อยู่ในดิน โดยเฉพาะฟอสฟอรัส และลำเลียงสู่รากพืช ในขณะที่เดียวกันรากพืชจะปลดปล่อยสารบางชนิดที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญของรา ดังนั้นพืชที่มีราไมคอร์ไรซาอาศัย จึงมีความสามารถที่เจริญได้ดีกว่าพืชที่ไม่มีไมคอร์ไรซาอาศัย โดยเฉพาะ ไม้ในวงศ์ สน (Pinaceae), ชมพู่ (Myrtaceae), ก่อ (Fagaceae), และไม้วงศ์ยาง (Dipterocarpaceae) เป็นต้น

การฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยกล้าไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม ภายใต้โครงการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาในประเทศไทย เป็นการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ในเรื่องของ ขบวนการเกิดเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซา การปลูกเชื้อเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซา กับไม้วงศ์ยาง การเจริญเติบโต และอัตราการรอดชีวิตของกล้าไม้ วงศ์ยางที่มี และไม่มี เชื้อเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซา เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถผลิตกล้าไม้วงศ์ยางที่มีคุณภาพ และนำกลับไปปลูกเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่า ทั้งในป่าธรรมชาติ และป่าในเมือง หรือป่าในพื้นที่ชุมชนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

- ๒.๑ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกเชื้อเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซากับไม้วงศ์ยาง
- ๒.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบถึงขบวนการในการเกิดเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซา
- ๒.๓ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถผลิตกล้าไม้วงศ์ยางที่มีคุณภาพ

๓. วัน เวลา และสถานที่ในการฝึกอบรม

ดำเนินการจัดการฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การฟื้นฟูสภาพป่าด้วยกล้าไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม ภายใต้โครงการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาในประเทศไทย ในวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

๔. วิธีการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรม

- ๔.๑ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรม เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงเรียน และเครือข่ายป่าชุมชน เป็นต้น
- ๔.๒ ติดต่อประสานงานกับวิทยากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการฝึกอบรม

๔.๓ รับสมัครผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี ฯ

๔.๔ จัดการฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยกล้าไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม

๕. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ประชาชน เยาวชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำนวน ๕๐ คน

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทราบถึงขบวนการ เกิดเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซา และสามารถเรียนรู้เทคนิคการปลูก เชื้อเห็ดป่าเอคโตไมคอร์ไรซากับไม้วงศ์ยาง เพื่อการผลิตกล้าไม้ที่มีคุณภาพ

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

โครงการพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี กรมป่าไม้

๘. งบประมาณ

งบดำเนินงาน จากแผน การปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (เงินนอกงบประมาณ) โครงการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาในประเทศไทย จำนวน ๓๓,๔๐๐ บาท (สามหมื่นสามพันสี่ร้อย บาทถ้วน)

ลงชื่อ.....คำรณ เลียดประดม.....ผู้เขียนโครงการฯ
(.....นายคำรณ เลียดประดม.....)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

ลงชื่อ.....ณัฐวุฒิ พรหมบุรี.....ผู้ตรวจสอบโครงการฯ
(.....นายณัฐวุฒิ พรหมบุรี.....)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

ลงชื่อ.....พัฒนพงษ์ สมิตติพัฒน์.....ผู้เสนอโครงการฯ
(.....นายพัฒนพงษ์ สมิตติพัฒน์.....)
ผู้อำนวยการสำนักโครงการพระราชดำริ และกิจการพิเศษ

ลงชื่อ.....อดิศร นุชดำรงค์.....ผู้อนุมัติโครงการฯ
(.....นายอดิศร นุชดำรงค์.....)
อธิบดีกรมป่าไม้

กำหนดจัดการฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยกล้าไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม ภายใต้โครงการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาในประเทศไทย

ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

วันที่	เวลา	กิจกรรม	วิทยากร/ผู้รับผิดชอบ
๑๕ มี.ค. ๖๔	๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ
	๐๙.๐๐-๐๙.๑๕ น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ
	๐๙.๑๕-๐๙.๔๕ น.	แนะนำโครงการ	ผู้แทนจาก The Mushroom Initiative (TMI)
	๐๙.๔๕-๑๐.๔๕ น.	บรรยายในหัวข้อ "เห็ดเศรษฐกิจ"	สวนเห็ด จันทบุรี
	๑๐.๔๕-๑๑.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ
	๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	บรรยายในหัวข้อ "เห็ดที่เจริญเติบโตอยู่กับรากไม้"	งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
	๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ
	๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.	บรรยายในหัวข้อ "การฟื้นฟูสภาพป่าไม้โดยใช้กล้าไม้ท้องถิ่น"	ผศ.ดร.พสุธา สุนทรห้าว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	๑๔.๐๐-๑๔.๓๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ
	๑๔.๓๐-๑๖.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้เทคนิคการใส่เชื้อเห็ดป่าในกล้าไม้วางค้ำยง	โครงการพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผศ.ดร.พสุธา สุนทรห้าว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
			สวนเห็ด จันทบุรี
	๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น.	สรุปผลการฝึกอบรม และปิดการฝึกอบรม	โครงการพัฒนาป่าไม้ฯ